



Sygn. akt V KK 267/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 września 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący)

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

SSN Roman Sądej

Protokolant Barbara Kobrzyńska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 4 września 2014 r., w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w sprawie **A. W.**, skazanego z art. 133 § 1 k.k. z 1932 r. i in.,
kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego,
od wyroku Sądu Wojewódzkiego w Z. z dnia 21 stycznia 1961 r., sygnatura akt nieustalona,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Powiatowego w Z. z dnia 6 lipca 1960 r., sygn. I Kp .../60

1. uchyla zaskarżony wyrok, a także utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Powiatowego w Z. i uniewinnia A. W. od popełnienia zarzucanego mu czynu;

2. kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Postanowieniami Sądu Rejonowego w Z. z dnia 10 kwietnia 2013 r., sygn. VII 1 Ko .../12, oraz z dnia 16 kwietnia 2014 r., sygn. VII 2 Ko .../14, odtworzono zaginione akta prawomocnie zakończonej sprawy Sądu Powiatowego w Z. o sygnaturze I Kp .../60, w częściach niezbędnych do przeprowadzenia postępowania w trybie kasacji.

Z odtworzonych akt wynika, że Sąd Powiatowy w Z. wyrokiem z dnia 6 lipca 1960 r., sygn. akt I Kp .../60 uznał A. W. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 133 § 1 k.k. z 1932 r. w zw. z art. 4 ustawy z dnia 22 maja 1958 r. o zaostrzeniu odpowiedzialności karnej za chuligaństwo (Dz. U. Nr 34, poz. 152) polegającego na tym, że: „ w dniu 30 maja 1960 r. w Z. wziął udział w zbiegowisku publicznym, przy czym działając z pobudek chuligańskich rzucał kamieniami w kierunku interweniujących funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej” i za ten czyn wymierzył mu karę roku więzienia. Sąd Wojewódzki w Z., po rozpoznaniu rewizji wniesionej przez obrońcę A. W., wyrokiem z dnia 21 stycznia 1961 r., w sprawie o nieustalonej sygnaturze, utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu Wojewódzkiego z dnia 21 stycznia 1961 r., na korzyść skazanego, wniósł Rzecznika Praw Obywatelskich, który zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił „rażące naruszenie prawa karnego materialnego, to jest art. 133 § 1 k.k. z 1932 r. w zw. z art. 4 ustawy z dnia 22 maja 1958 r. o zaostrzeniu odpowiedzialności karnej za chuligaństwo (Dz. U. Nr 34, poz. 152), polegające na przypisaniu oskarżonemu popełnienia czynu opisanego w tych przepisach, pomimo braku w jego działaniu znamion tego przestępstwa, co miało istotny wpływ na treść orzeczenia”. Podnosząc ten zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Wojewódzkiego oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu Powiatowego i uniewinnienie A. W. od popełnienia przypisanego mu czynu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja Rzecznika Praw Obywatelskich jest zasadna, co przemawiało za uwzględnieniem sformułowanego w niej zarzutu oraz wniosku o uchylenie wyroków sądów obu instancji i uniewinnienie A. W. od popełnienia przypisanego mu czynu.

Z materiału dowodowego zgromadzonego i ujawnionego w toku

postępowania w przedmiocie odtworzenia zaginionych akt Sądu Powiatowego w Z. wynika, że zarzucony oskarżonemu w akcie oskarżenia czyn w istocie dotyczył wydarzeń związanych z brutalną i siłową eksmisją domu parafialnego należącego do parafii pod wezwaniem [...], przeprowadzoną przez oddziały milicyjne w dniu 30 maja 1960 r. w Z. Przebieg i charakter tych zajęć jest powszechnie znany, a Sąd Najwyższy już wielokrotnie w swoich orzeczeniach przedstawiał zarówno ich ocenę historyczną jak i prawno-karną. Wykazując bezprawność działania władz komunistycznych, które ingerowały w sferę życia religijnego osób realizujących swoje prawa gwarantujące im wolność sumienia i wyznania, Sąd Najwyższy wyrażał konsekwentne przekonanie, że zachowania przeciwstawiające się bezprawnym działaniom organów porządkowych, podejmowanym z rażącym pogwałceniem ówczasnie obowiązujących norm konstytucyjnych, nie wyczerpują znamion przestępstwa z art. 133 § 1 k.k. z 1932 r., a zatem nie mogły rodzić odpowiedzialności karnej, którą wyciągnięto w stosunku do osób stawiających opór siłom bezpieczeństwa (por. wyroki SN: z dnia 4 czerwca 1998 r., V KKN 187/97, LEX nr 156470; z dnia 14 grudnia 2005 r., V KK 331/05, LEX nr 200699; z dnia 7 lutego 2007 r., V KK 413/06, LEX nr 445801; z dnia 23 kwietnia 2008 r., V KK 70/08, LEX nr 388615; z dnia 14 stycznia 2010 r., V KK 260/09, LEX nr 553761; z dnia 6 kwietnia 2011 r., V KK 11/11 LEX nr 795218; z dnia 27 lipca 2011 r., V KK 84/11, LEX nr 897777; z dnia 9 października 2013 r., V KK 169/13, LEX nr 1379934).

Wskazane powyżej zapatrywania Sądu Najwyższego w pełni znajdują zastosowanie w realiach przedmiotowej sprawy. W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy, podzielając stanowisko skarżącego o rażącym naruszeniu w konkretnej sprawie prawa materialnego, uchylił wyroki sądów obu instancji i wobec oczywistej niesłuszności skazania, zgodnie z treścią art. 537 § 2 k.p.k., uniewinnił A. W. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

